

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет документальних комунікацій та менеджменту
Кафедра бібліотекознавства і бібліографії

***Звітна наукова конференція
викладачів, аспірантів, співробітників
і студентів РДГУ***

21 лютого 2013 р.

***Секція «Актуальні проблеми
бібліотекознавства і бібліографії»***

УДК 02

ББК 78

З—42

Звітна наукова конференція викладачів, аспірантів, співробітників і студентів РДГУ, 21 лют. 2013 р. Секція «Актуальні проблеми бібліотекознавства і бібліографії» / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. — Рівне : РДГУ, 2013. — 95 с.

Збірник складений на основі матеріалів секції наукової конференції, проведеної кафедрою бібліотекознавства і бібліографії Рівненського державного гуманітарного університету. До нього увійшли тексти і тези доповідей, в яких розглядаються актуальні питання книгознавства, бібліотекознавства і бібліографії в Україні.

Редакційна колегія:

ЖУК В. М. — відповідальний редактор.

Члени редколегії:

ШВЕЦОВА Г. М., ТРАЧУК Л. Ф., МІЛЯСЕВИЧ І. В.

Рекомендовано до друку методичною секцією Ради факультету ДКМ Рівненського державного гуманітарного університету, протокол № 6 від 28 лютого 2013 р.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2013 р.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «КНИГОЗНАВСТВО, БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО І БІБЛІОГРАФІЯ»

Навчальна дисципліна «Соціальні комунікації» є важливою складовою комплексу дисциплін, знання яких потрібні фахівцеві зі спеціальності «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія». Призначення цього курсу полягає у формуванні знань студентів про особливості системи соціальних комунікацій та місце сучасної бібліотеки у цій системі.

Соціальні комунікації мають суттєвий вплив на всі сторони життя суспільства, окремої людини та всіх компонентів системи культури, оскільки вони є необхідною передумовою життєдіяльності людини і однією з фундаментальних основ існування суспільства.

Протягом тривалого періоду історії людства соціальні комунікації існували у вигляді інформаційної діяльності, від якої залежить рівень соціалізації індивіда. Прагнення людини стати повноцінною складовою соціуму спонукає отримати освіту, досягнути традиційні цінності народу, отримати соціальні знання, які є частиною соціально-інформаційної діяльності особистості. Знання про соціальні комунікації є не тільки частиною фахової підготовки бібліотекарів-бібліографів, а й складовою процесу набуття суспільної практики та побудови соціальної парадигми особистості незалежно від фаху.

Вивчення дисципліни «Соціальні комунікації» має на меті ознайомити студентів:

- зі змістом поняття соціальної комунікації та історією її розвитку;
- із структурою та типологією соціальних комунікацій;
- з функціональними особливостями та методами досліджень соціальних комунікацій;
- з можливостями застосування знань про особливості соціальних комунікацій у діяльності бібліотеки.

Завдання навчальної дисципліни «Соціальні комунікації» — ознайомити студентів з основними положеннями та теоретичними основами соціальних комунікацій.

Курс тісно пов'язаний з багатьма гуманітарними дисциплінами, а саме: бібліотекознавством, архівознавством, соціологією, лінгвістикою, культурологією, загальною історією, книгознавством тощо.

Теоретичні та методологічні основи уявлень про теорію та практику соціальних комунікацій у навчальному курсі базуються на працях В. М. Бебика, С. В. Борисньова, М. А. Василика, В. М. Горового, Т. Ю. Гранчак, Т. М. Дридзе, В. Ф. Іванова, В. О. Ільганаєвої, В. Б. Кашкіна, В. П. Конечкої, Н. М. Кушнарєнко, Г. Г. Почепцова, В. В. Різуна, А. В. Соколова, Є. Б. Тихомирової, О. Тишевської-Шапошник, Л. Я. Філіпової, Г. М. Швецової-Водки та інших.

Структурно навчальна дисципліна складається з двох розділів: «Соціальні комунікації та еволюція їх розвитку» і «Соціальні комунікації як об'єкт наукового вивчення».

У першому розділі дається визначення понять «комунікація», «соціальна комунікація», «комунікаційний процес», «комунікаційний канал», «комунікаційна дія», «суспільна комунікаційна система» тощо. Розглядається процес комунікації, його елементи та етапи. Висвітлюється роль соціальної комунікації в інформаційному суспільстві. Охарактеризовано структуру та функції соціальних комунікацій. Для комплексного сприйняття системи соціальних комунікацій детально аналізуються основні прояви комунікаційних каналів, їх види та форми.

У представленому курсі детально проаналізовані види комунікаційної діяльності (мікро-, міді-, та макрокомунікації) та рівні комунікації (міжособистісна, групова, масова). Особлива увага приділена спілкуванню як виду комунікаційної діяльності.

Підрозділ «Історія розвитку соціальних комунікацій» передбачає вивчення змін суспільних комунікаційних систем, які відбуваються через якісні стрибки в процесі так званих комунікаційних революцій. Розглядається хронологія суспільних комунікаційних систем: словесність; книжність палеокультурна (рукописна книга), мануфактурна неокультурна (мануфактурне книгодрукування), індустріальна неокультурна (машинна поліграфія) та мультимедійність.

Другий розділ розпочинається з розгляду моделювання соціальних комунікацій, зокрема характеристики комунікаційних моделей Арістотеля, Г. Д. Ласуела, Шеннона-Вівера, Ньюкомба, Бейкера, спіральної моделі комунікації Денса, моделі «інформаційних воратарів», соціологічних моделей комунікації («Спіраль мовчання», модель дифузної теорії, модель брамника та модель «Структура новин») та семіотичних моделей комунікації Романа Якобсона та Юрія Лотмана.

Особливо важливою для студентів є обізнаність з типами та видами соціальних комунікацій. Розглядаються погляди різних авторів щодо класифікаційного поділу соціальних комунікацій. Доведено, що комунікація — складний, багатоелементний процес, що має чимало різноманітних видів, які розрізняються за різними ознаками. Зокрема, за кількістю співрозмовників (внутрішня, міжособистісна, групова, організаційна, масова); за особливостями каналів комунікації (безпосередня, технічно опосередкована, соціально опосередкована); за спрямованістю комунікаційних сигналів (аксіальна, ретіальна, зовнішня, внутрішня, горизонтальна, вертикальна); за характером адресності (персональна та надперсональна); за наявністю посередників (безпосередня, опосередкована); за способом отримання інформації (аудіальна, візуальна, аудіовізуальна, тактильна); за ступенем активності комунікантів (активна і пасивна); за ступенем організованості комунікації (випадкова та не випадкова); за наявністю формальних умов (формальна або неформальна); за наявністю документа як засобу комунікації (документальна або недокументальна).

Вивчається у другому розділі і методологія досліджень соціальних комунікацій, яка передбачає розкриття вчення про систему наукових принципів, форм, способів дослідницької діяльності у сфері соціальних комунікацій.

Особливо цікавою для студентів є тема «Сучасна бібліотека в системі соціальних комунікацій», у якій розглядається діяльність бібліотеки на сучасному етапі розвитку соціальних комунікацій, а також міжнародна взаємодія книгозбірень у системі соціальних комунікацій.

Після вивчення дисципліни «Соціальні комунікації» студенти повинні:

- розуміти суспільну природу соціальної комунікації, яка пов'язана з її функціональними особливостями;
- знати історію розвитку соціальних комунікацій;
- визначати базові терміни з соціальних комунікацій;
- використовувати теоретичні знання про систему соціальних комунікацій при вивченні інших дисциплін спеціальності;
- ефективно використовувати набуті знання у процесі реалізації власної участі в соціальній комунікації.

Загалом, навчальний курс «Соціальні комунікації» спрямований на фундаментальну підготовку висококваліфікованих бакалаврів спеціальності 6.02010201 «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія».

УДК 004.738.5:027.53

Постельжук Олена

ВЕБ-САЙТ БІБЛІОТЕКИ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ЇЇ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Бібліотечні веб-сайти набувають все більшого значення як для бібліотекарів, так і для читачів. Об'єктивна необхідність створення сайтів бібліотек зумовлена комп'ютерною технічною революцією, формуванням інформаційних систем, які об'єднують бібліотеки різних регіонів та країн світу, що дозволяє потенційному користувачеві зменшувати час пошуку та збору інформації, яка його цікавить. Створення та наповнення веб-сайту — це комплексна інформаційно-аналітична робота, яка передбачає підбір, аналіз та систематизацію інформації для анонсу подій, календарів, надання довідок, а також оцифрування і збереження документів, постійне підтримання та оновлення інформаційного наповнення змісту веб-сайту, що в сукупності презентує інтернет-аудиторії бібліотеку як потужний інформаційний центр.

Аналізу діяльності веб-сайтів бібліотек та їх ролі в науково-інформаційному просторі України присвячені праці багатьох дослідників, зокрема Ю. Артемова, О. Непляхи, Ж. Левченко та ін. [1]. Питання змісту, концепції побудови та інформаційного наповнення веб-сайту бібліотеки досліджували Л. Філіпова, Д. Соловяненко, Г. Нежурбіда, О. Кушнарченко та ін.

ЗМІСТ

Жук Вікторія

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО КАФЕДРИ
БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА І БІБЛІОГРАФІЇ РДГУ З ОБЛАСНОЮ
НАУКОВОЮ МЕДИЧНОЮ БІБЛІОТЕКОЮ м. РІВНОГО 3

Швецова-Водка Галина

БІБЛІОЛОГІЯ В СИСТЕМІ НАУКОВОГО ЗНАННЯ 4

Шатрова Марина

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ЗА КНИГОЗНАВЧИМ НАПРЯМОМ
У РІВНЕНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ 8

Бандилко Лілія

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «БІБЛІОТЕЧНОГО МАРКЕТИНГУ:
ІСТОРИКО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ» 12

Остапчук Юлія

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «СОЦІАЛЬНІ
КОМУНІКАЦІЇ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«КНИГОЗНАВСТВО, БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО І
БІБЛІОГРАФІЯ» 16

Постельжук Олена

ВЕБ-САЙТ БІБЛІОТЕКИ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ЇЇ ІНФОРМАЦІЙНО-
АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 19

Рудіон Юлія

ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ФОНД РІВНЕНСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ МОЛОДІ 23

Бондар Ірина

ПОВНОТЕКСТОВІ БАЗИ ДАНИХ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ 28

Федорова Марина КРАЄЗНАВЧИЙ ДБА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ІМ. І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО	32
Марчук Наталія ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ НА ДОПОМОГУ САМОСТІЙНІЙ РОБОТІ СТУДЕНТІВ	37
Купрунець Валентина ПАСПОРТИЗАЦІЯ КНИЖКОВИХ КОЛЕКЦІЙ ТА ЗБРАНЬ РІДКІСНИХ І ЦІННИХ ВИДАНЬ ЯК ФАКТОР ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО РОЗКРИТТЯ ФОНДІВ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ	41
Ковальчук Аліна ВИДАННЯ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ДІТЕЙ, ЯК ОДИН З НАПРЯМІВ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНИХ ВИДАВНИЦТВ УКРАЇНИ	45
Бужанська Тетяна ЕЛЕКТРОННІ БАЗИ ДАНИХ НА САЙТІ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ	49
Павук Світлана СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ЛЬВІВСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ МІСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ ІМ. Л. УКРАЇНКИ	52
Косковецька Віта СУЧАСНИЙ СТАН ДІЯЛЬНОСТІ ШЕПЕТІВСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАЙОННОЇ БІБЛІОТЕКИ ІМ. М. КОЦЮБІНСЬКОГО	54
Яцук Марія ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНОМУ ОБСЛУГОВУВАННІ ВІДВІДУВАЧІВ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ	57

Миронюк Александра МАРКЕТИНГ ЯК СТРАТЕГІЧНА ОСНОВА РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ	59
Войцеховська Марія ДІЯЛЬНІСТЬ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ МОЛОДІ ЯК ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА ВИХОВНОГО ЦЕНТРУ	63
Жук Валентина СЬОГОДЕННЯ БІБЛІОТЕКИ РІВНЕНСЬКОГО ТОРГОВО-ПРОФЕСІЙНОГО ЛІЦЕЮ	65
Мілясевич Ірина ВОЛИНСЬКА ПРЕСА У ДОРЕФОРМЕННИЙ ПЕРІОД (30-і — поч. 60-х рр. ХІХ ст.)	68
Іконена Тетяна ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ СОКИРЯНСЬКОЇ РАЙОННОЇ БІБЛІОТЕКИ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	71
Соловей Христина ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ІЗЯСЛАВСЬКОЇ ЦРБ	74
Головчак Марія ІСТОРІЯ І СУЧАСНИЙ СТАН БІБЛІОТЕКИ-ФІЛІЇ № 4 ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ЦБС	77
Романчук Олена ІСТОРІЯ ПЕРШОЇ БІБЛІОТЕКИ В м. НОВОГРАД- ВОЛИНСЬКИЙ	78
Левчук Галина ІСТОРІЯ І СУЧАСНІТЬ БІБЛІОТЕК м. КЛЕВАНЬ РІВНЕНСЬКОГО РАЙОНУ	80

Мосійчук Тетяна ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ МІЗОЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ	82
Трачук Ірина РОЗВИТОК БІБЛІОТЕКИ КРЕМЕНЕЦЬКОГО ОБЛАСНОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ ім. Т. ШЕВЧЕНКА	84
Пальоха Оксана З ІСТОРІЇ СТАНОВЛЕННЯ БІБЛІОТЕКИ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ ім. А. Ю. КРИМСЬКОГО м. ВОЛОДИМИРА- ВОЛИНСЬКОГО	87